

FØROYA SOCIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 26.

Leygardagin 7. september 1940.

14. árg.

Tingið og fólkið.

Samarbeiði er høvuðstreytin fyri góðum úrsliti av fólksins arbeiðsevnum.

Hetta ræður í teim einstaku heimunum, í teim einstaku bygdunum, bygdanna og oyggjanna millum. Og hetta ræður ikki í minsta muni har, ið allir landsins træðrir, allar felagsinteresser íbúgvanna í landinum samlast — á Føroya lögtingi og á ríkisdegi.

Summi hava og hava haft tað sum eina mótasak at vanvirða okkara ting og teir, ið har sita, meta virði av tinginum og tí arbeiði, ið har verður gjørt, sum týðningarleyst. Henda støða er so skeiv, sum hon væl kann vera — og hon er ikki bara blóðskeiv, men landsskaðilig.

Tað er so sanniliga ikki eins feitt, um vit hava ting ella ikki, og tað ger heldur ikki tað sama, hvussu tað arbeiði er, ið á tingi verður gjørt, tí eingin einstaklingur, einki heim, eingin bygd ella onnur samskipan sleppur uttan um at nervast av teim viðurskiptum, ið viðgerast á tingi. Og tingið má viðgera landsins viðurskipti — tí uttanum regluna »við lóg skal land byggjast« sleppur Føroya fólk ikki — einki hús kann standa seg væl uttan tess arbeiði verður skilagott lagt til rættis. Eingin bygd kann heldur vinna holl og livilig kór uttan eitt skilagott stýri og eina skilagóða skipan av felagsviðurskiptunum í bygdini. Men fyri at tann einstaki, heimið, bygdin og fólkið í síni heild kúttu koma í eitt samljóðandi samarbeiði — eitt samarbeiði, sum er neyðturviligt fyri eitt eydnríkt samlív hjá okkum, ið liva her á hesum útskerjum —

er tað neyðugt at hava eina høvuðsskipan, eina samfelagsskipan fyri allar Føroyar. Hesa skipan — ið má broytast soleiðis, sum lívsviðurskiptini broytast ári eftaná ári — megu umboðsmenn allastaðni úr Føroyum vera við at skapa. Tann einstaki eins og fólkið í síni heild krevur eisini í tí dagliga lívinum felagsviðurskiptini væl orðnað og skipað. Og hvørja ferð, felagsviðurskiptini vísa seg at vera skipað soleiðis, at tey nerva og tarna tí einstaka eins og fólkinum í síni heild í at fremja eina góða sak, góða fyri einstaklingin eins og fyri samfelagið, kæra vit okkum í harmi yvir ólagið, og vit ynskja og krevja óskilið børt — og tað er tinginum og ríkisdegnum, ið kæran verður vend ímóti.

Hvør einasti Føroyingur eigur so stutt at vera beinleiðis interesseraður í at halda lögtinginum uppi, er so stutt interesseraður í at fáa lögtingsarbeiði skipað soleiðis sum hann, hansara heim, stuttur og bygd ynskja.

Ein livandi samvirkan millum fólkið og tingið er merki uppá lívskraft og lívsvilja. Atfinning er drívffødurin til broyting og framburð — og hon er góð, tá ið hon verunliga hevur broyting til bata og framburð til endamáls.

Ein atfinning, ið hevur til endamáls at syndra lögtingsstovnan fyri kanska at byta hann um við einmannsræði — hon er landsskaðilig.

Fiskadamparin „Thyra“

er komin heim undan Grønlandi við 1032 tonsum av fiski frá teim føroysku skipunum.

Verjið um tey hjálpalessu og illa staddu.

Summi eru »við fatið« í hesum døgum — tey hava ráð at keypa og bera dýrtíðina. Men verri er við teim mongu, ið hava lítil og eingi ráð at standa ímóti dýrtíðini við — tey arbeiðsleysu og sjúku, tey gomlu og illa løntu. Teimum má samfelagið hjálpa, taka sær av, so langt, ið evnini røkka.

Men samfelagið kann ikki gera hetta uttan inntøkur. Tað er hvørjum manni eyðvitað. Hann, ið kennir ta skyldu á sær at vera við til at hjálpa, má tí ganga við til nýggj inntøkuuppskot. Tað kann hann ikki umrinda.

Økjan av tingsins inntøkum.

Vit javnaðarmenn hava víst á ymsar inntøkuleiðir.

Tær kunnu bytast í tvinnar høvuðsdeildir:

- 1) Tann sparandi fyri alt fólkið.
- 2) Tann beinleiðis meiri gevandi til tingið.

Til fyrstu hoyrir økjan av heimaframleiðsluni og »landscentraliseringin« av øllum okkara innkeyp. Her kann sparast og harvið lættast landinum við fleiri hundrad túsundum um árið.

Men centraliseringsleiðina hava afturhaldsflokkarnir einki viljað vitað av.

Vit hava tí noyðst at suffa undir teim hundradtúsundunum í árligari meirútreiðslu.

Hetta ólagið, henda eykadýrleika hevur meirlutin av Føroya fólki við fríum vilja kjósað sær við ikki at geva javnaðarmönnum meirluta á tingi. Her er so stutt einki at gera við nú.